

VRIJHEID

AMERIKAANSE AMBASSADEUR IN BROUWERSHAVEN: 'JULLIE HEBBEN IETS MOOIS GEDAAN MET VRIJHEID'

BROUWERSHAVEN - En toen stond daar ineens de Amerikaanse ambassadeur op een winderig dijkje tussen Brouwershaven en Zonnemaire. Op steenworp afstand van de plek waar precies 75 jaar geleden een B-24M Liberator met negen bemanningsleden neerstortte.

„Wat zal ik doen, één of twee knoopjes dicht?” Een tikje nerveus wriemelde de jonge trompettist aan zijn jasje. Zo vaak heeft hij de Last Post nou ook weer niet geblazen, laat staan in het gezelschap van de burgemeester, de gedeputeerde en de ambassadeur van de Verenigde Staten in Nederland, Pete Hoekstra.

Zij waren naar de Schenkeldijk gekomen voor de onthulling van het kunstwerk ter nagedachtenis aan de negen bemanningsleden van de Amerikaanse bommenwerper die op 5 april 1945 boven deze polder werd neergehaald. Negen sculpturen, in de vorm van de geluidsgolven die te zien zijn als de namen van de *nine brave men* hardop worden uitgesproken, en die samen de spanwijdte van het vliegtuig vormen. Een kunstwerk zo symbolisch, dat geen mens nog ooit over de dijk zal fietsen zonder even af te stappen.

Ook Pete Hoekstra was diep onder de indruk. „Jullie Nederlanders zijn zo goed in herdenkingen en oorlogsmonumenten. Dat maakt dat veteranen nog altijd graag terugkeren. Zij zien wat the Dutch hebben gedaan met hun vrijheid, en denken: it was worth it. Dank je wel daarvoor.”

Hoe hij ze netjes begroef op het kerkhof

De man die de herinnering aan de crash in Brouwershaven levend hield, was Cor de Oude

uit Brouwershaven. Als jongen van 16 zag hij vanaf zijn fiets hoe het vliegtuig uit de lucht werd geschoten. „Hij is er naartoe gefietst en zag dat alle mensen dood waren”, vertelt zijn vrouw Willy. „Daarna werd zijn fiets afgepakt door de Duitsers en ja, toen De volgende dag ging Cor terug. „Hij heeft toen gezien hoe een Armeniër in opdracht van de Duitsers alle lichamen verzamelde. Met hoeveel respect hij dat deed. En hoe hij ze daarna netjes begroef op het kerkhof, hoe hij een kruis van twijgen maakte en een gebed opzei. Dat verhaal heeft me altijd ontroerd.”

Tranen, maar ook zo dankbaar

Een trauma hield Cor niet aan de gebeurtenis over, wel de vastberadenheid om de mannen te gedenken. „Cor zocht contact met nabestaanden van de bemanningsleden en ging met hen corresponderen. Hij zocht alles uit over de vliegeniers. Toen hij op jonge leeftijd pensioneerde, hij was loods, maakte hij tentoonstellingen. Een paar jaar geleden bedacht iemand dat er een gedenkplek moest komen. Dat viel echter niet mee. Op een gegeven moment zei Cor zelfs: het lukt niet, ik zet er een punt achter. Toen is de stadsraad ingesprongen.”

Dat het monument zou komen, heeft Cor nog geweten. Maar dat het zó mooi zou worden, wist hij niet. Cor de Oude is in december vorig jaar overleden, op 90-jarige leeftijd. „Hij is nog lang goed geweest, maar op een gegeven moment was het klaar”, zegt Willy. „Ik heb vandaag best wat tranen gelaten, maar ik ben ook zo dankbaar. De stadsraad, maar zeker ook de kunstenaars. Ik weet zeker dat Cor het werk prachtig had gevonden.”